

Prowokacyjny okólnik min. Scelby

Usiłują zdławić związki zawodowe

Aresztowania działaczy demokratycznych we Włoszech

Rzym. Po manifestacjach włoskiego świata pracy, wywołanych zbrodnictwami zacych na przywódce włoskich komunistów — Togliattiego, rząd de Gasperi nakazał prefektom zdławić związki zawodowe i przesłać dowodnie ich przywódców.

W trzy dni po zakończeniu strajku generalnego, minister spraw wewnętrznych, Scelba, wydał prefektom tajny okólnik z nakazem podjęcia represji w stosunku do robotników biorących udział w strajku. Okólnik podaje: „Należy natychmiast podjąć dochodzenie w sprawie działalności każdej Izby Pracy i w stosunku do ich przywódców należy zastosować ostre zarządzenia niezależnie od tego, jakie stanowisko zajmują w związkach zawodowych”.

Scelba w swoim okólniku nakazuje prefektom wywarci nacisku na organa sądowe, aby natychmiast podjęły prześladowania w stosunku do „winnych” i aby prefekci „wszelkimi środkami zapobiegli wypuszczeniu ich na wolność”.

W myśl tego zarządzenia w ciągu lipca i sierpnia aresztowano w całym kraju setki robotników, którzy brali udział w strajku generalnym, jak również aresztowano wielu przywódców związkowych pod najróżniejszymi pozorami. Jednocześnie rząd podjął represje w stosunku do komunistycznych burmistrzów małych gmin w środkowych Włoszech, szczególnie w Toskanii, w sto-

sunku do byłych członków organizacji partyzanckich w Emilii i w stosunku do innych demokratów i przywódców ruchu ludowego.

Ostatnie aresztowania przywódców związków zawodowych na Sycylii dowodzą, że reakcja rozpoczęła wysiłki w celu maso-

wego wyniszczenia sił demokratycznych. Tych właśnie metod używa policja w Luccie (północne Włochy) i w Lavello (prowincja Potenza). Aresztowano tam 77 robotników rolnych, którzy protestowali przeciwko niedotrzymaniu umowy zbiorowej przez pracodawców.

Rośnie fala strajków protestacyjnych

Rzym. Strajk protestacyjny robotników w Caltanizetta na Sycylii, rozpoczęty we wtorek, trwa nadal.

W Messynie postanowiono ogłosić 12-godzinny strajk generalny. W fabrykach mają się odbyć wie-

ce protestacyjne przeciwko zwalczaniu przez rząd wolności związków zawodowych.

Związki zawodowe w Rzymie ogłosiły oświadczenia protestacyjne przeciwko aresztowaniu pracowników związków zawodowych. Również robotnicy licznych fabryk w Neapolu i Mediolanie wydali oświadczenia protestacyjne.

Robotnicy w Taranto zebrali 600 tys. lirów na fundusz pomocy aresztowanym i ich rodzinom.

Rokowania handlowe między Izraelem a Danią

Kopenhaga (PAP). Do Kopenhagi przybył przedstawiciel rządu Izraela celem nawiązania z władzami duńskimi rokowań w sprawie zawarcia układu handlowego. W chwili obecnej Danię eksportuje już do Izraela znaczne ilości towarów, głównie żywność.

Dostawy surowców radzieckich gwarantują ciągłość pracy naszego przemysłu

Warszawa. (PAP) Dostawy surowców radzieckich odegrały w wyzwolonej Polsce decydującą rolę w uruchomieniu i rozwoju podstawowych gałęzi naszego przemysłu.

Już pierwsza umowa handlowa, zawarta w październiku 1944 r. w warunkach toczącej się wojny, kiedy niewielkie polacie, wyzwalonego wówczas przez Armię Radziecką i Wojsko Polskie kraju były odcięte od węzła górnośląskiego, umożliwiła przy pomocy węgla donieckiego przeprowadzenie pierwszej kampanii cukrowniczej, uruchomienie zakładów hutniczych Stalowej Woli, Rzeszowa i silnie zniszczonego włókienniczego przemysłu białostockiego. W miarę wyzwalań reszty terenów został uruchomiony polski przemysł hutniczy i metalowy, dzięki dostawom radzieckiej rudy żelaznej i metali kolorowych. Przemysł włókienniczy ruszył z miejsca dzięki radzieckiej bawełnie i lnu; dostawy ze Związku Radzieckiego skór surowej umożliwiły uruchomienie przemysłu skórzanego, a dzięki radzieckiej celulozie ruszył przemysł papierniczy. Transport i rolnictwo otrzymały samochody i samoloty, naftę i olej gazowy do traktorów — przede wszystkim na skutek importu ze Związku Radzieckiego.

Zarówno dotychczasowe umowy, jak i nowa — 5-letnia umowa, zabezpiecza pokrycie potrzeb naszej gospodarki narodowej w niezbędne surowce. I tak, dostawy radzieckie pokrywają zapotrzebowanie przemysłu włókienniczego na bawełnę w granicach

Ostry protest rządu radzieckiego i nieprzekonywająca nota włoska

Moskwa. (PAP) Jak donosi agencja TASS, ambasada ZSRR w Rzymie wystosowała na rząd włoski notę, protestującą przeciwko odnaceniu ordami Republiki Włoskiej formacji wojskowych i poszczególnych żołnierzy za udział w wojnie Włoch faszystowskich przeciwko ZSRR. Powołując się na oficjalne komunikaty organu armii włoskiej „Corriere Militare” o tego rodzaju odnaceniu, nota stwierdza, że stanowi to jawne zachęcanie do wstąpienia do Włoch organizacji faszystowskich i kulturowania ducha faszystowskiego i agresji we włoskich siłach zbrojnych, co jest sprzeczne z duchem i literą traktatu pokojowego, zawartego z Włochami.

Rząd radziecki oczekuje — głosi dalej nota — iż rząd włoski niezwłocznie podejmie kroki celem unieważnienia tych postanowień.

W odpowiedzi, doręczoną ambasadzie ZSRR w Rzymie, rząd włoski, nie negując faktów przy-

toczonych w nocie radzieckiej, usiłuje usprawiedliwić swoje postępowanie w sposób najzupełniej nie przekonujący, utrzymując, że odnaczenia te nie mają żadnego znaczenia politycznego. Tym samym rząd de Gasperi potwierdził, że udziela odnaczeń za udział w wojnie przeciwko ZSRR.

W konkluzji agencja TASS stwierdza, iż postępowanie rządu włoskiego musi wzbudzić słuszną oburzenie demokratycznej opinii publicznej zarówno we Włoszech jak i w innych krajach.

Konkurs kempozytorski

Warszawa. Komitet Wykonawczy „Roku Chopinowskiego 1949” Związek Kompozytorów Polskich ogłasza konkurs kompozytorski na utwory solowe kameralne, symfoniczne i wokalne.

Kompozycje te powstać mają dla uczczenia pamięci Fryderyka Chopina w związku z uroczystościami w roku 1949.

Przedmiotem konkursu mają być utwory muzyczne o formie dowolnej: a) na fortepian solo, b) kameralne, c) pełni z towarzyszeniem fortepianu lub orkiestry do tekstów literackich, związanych z życiem lub twórczością Chopina, d) symfoniczne lub fortepianowe i orkiestralne.

Kompozycje należy nadsyłać do dnia 15 marca 1949 r., na adres Związku Kompozytorów Polskich, Sąd Konkursowy, Warszawa ul. Młodziej 2. Wynik Konkursu zostanie ogłoszony dnia 15. IV. 1949 r.

London. Radio Canberra donosi o zakończeniu pertraktacji w sprawie zawarcia traktatu o przyjaźni handlu i żegludze między Australią a Stanami Zjednoczonymi.

Swobodna i szczera dyskusja rodzi pozytywne osiągnięcia

Popołudniowe obrady trzeciego dnia Kongresu

(TELEFONEM OD NASZEGO SPECJALNEGO WYŚLANNIKA)

Wrocław.

Po przerwie obiadowej obrady wznowiono o godz. 15. Jako pierwszy zabrał głos delegat Belgii, Parre, składając serdeczne podziękowanie w imieniu Belgów Komitetowi Kongresu za zorganizowanie tak wspaniałej manifestacji na rzecz pokoju i oświadczył, że ponieważ pokój pragną wszyscy ludzie dobrej woli, więc intelektualista całego świata powinien usilnie dążyć do jego realizacji.

Następnym mówcą był delegat Polski, znakomity biolog prof. Dembowski, który stwierdził, że 46 sztafardów państw reprezentowanych na Kongresie świadczą, iż między wszystkimi narodami istnieje możliwość porozumienia, które może się śmiało dokonać ponad głowami podlegających wojennych. Chodzi o to, by intelektualiści, każdy w swej dziedzinie, informowali społeczeństwo o prawdzie i walczyli z kłamstwem, będącym jednym ze środków do stwarzania konfliktów wojennych.

Przemoc imperialistów

Po prof. Dembowskim przemawiał delegat Albanii, Polo Slano, opisując smutne dzieje swego kraju w czasie niedawnej okupacji włoskiej oraz walkę jego o wyzwolenie, a następnie zdecydowanie wystąpił przeciwko obcym imperialistom, prowokującym na granicy grecko-albańskiej incydenty.

Następnie drugi delegat belgijski, Alois Gerlo, zaatakował koncepcje utworzenia Beneluxu, będącego instytucją nie służącą sprawie pokoju.

Reprezentant Ameryki Łacińskiej, Argentyńczyk Varela, poruszył losy znakomitego poety chilijskiego, Pablo Nerudy, wygnanego z własnego kraju za swoje postępowe przekonania, oraz oświadczył, iż Ameryka Łacińska została przemocą wciągnięta w rydwan polityki imperialistycznej, której efektem są stosunki na wpół kolonialne, panujące w krajach Ameryki Południowej.

Następnym mówcą był amerykański pisarz, Albert Kahane, który po złożeniu serdecznych podziękowań przesłowi Jerzemu Borejszy za zorganizowanie Kongresu oświadczył, że jako Amerykanin przyznaje, iż obecne rządy w jego kraju nie są sprawowane w interesie narodu amerykańskiego. Dlatego też wielu ludzi w Ameryce dąży do zmiany tego rządu i stąd właśnie po-

wsłata partia Wallace'a, mająca na celu zmianę tych stosunków. Stany Zjednoczone, to nie tylko Hearst i Hoover, ale Ameryka, jeśli chodzi o przeszłość, to Jefferson, Lincoln, Roosevelt, a jeśli chodzi o czasy teraźniejsze, to cała plejada wybitnych pisarzy, artystów i działaczy, którzy dążą do prawdziwej wolności i postępu.

Mówca oświadczył, że Wrocławski Kongres Pokoju nie powinien być jedyną tego rodzaju imprezą, gdyż intelektualiści całego świata muszą się stale organizować i walczyć o pokój.

Literatura a pokój

Z kolei przemówił słynny literat francuski Julien Benda, poruszając zagadnienie literatury, która wtedy najlepiej przysłuży się sprawie pokoju, gdy będzie narodowa w formie, a międzynarodowa w treści. Historia natomiast powinna być pisana i wykładana w ten sposób, by uczyła nie tego, kto tworzył państwa, lecz tego, kto tworzył Europę ponad granicami państw. Pokoju nie robią rządy, lecz robią go ludzie, poza rządami stojący, a pierwszym krokiem w tym kierunku jest właśnie dzisiejszy Kongres.

Następnie zabrał głos Anglik, prof. Haldane, który zaproponował wymianę uczonych pomiędzy poszczególnymi krajami, gdyż

tylko w ten sposób lepiej wszyscy się poznają i rozumieją.

Prof. Haldane poruszył sprawę wojennej propagandy prowadzonej przez imperialistów, a następnie wyraził słowa zachwytu pod adresem odbudowującej się Polski. „Widać tu obrzydliwy pod tym względem postęp — stwierdził mówca — a to pewnie dlatego, że się nie zbroicie do żadnej wojny, lecz tylko pracujecie konstruktywnie. Dlatego też wszelkie zagraniczne ataki na Polskę odbudowującą się, są niczym innym, jak „kopaniem kołoty ciężarnej”. 99 procent ludzi na świecie jest przeciwko wojnie i dlatego dobry początek, który uczynił Kongres Wrocławski, daje nadzieję, że idea utrzymania pokoju zostanie całkowicie zrealizowana”.

Po przemówieniu prof. Haldane, przewodniczący zarządził krótką przerwę, po czym przemawiali kolejno członkowie delegacji amerykańskiej, dr. Bryn, J. Hovde, dyrektor „News School for Social Research”, dalej Bułgar Stojanow i Francuz Villard. Ten ostatni podkreślił, iż Kongres obraduje w pobliżu miejsca śmierci wielu ofiar faszystów. Oświeceni i zaproponował, by Kongres wybrał z pośród siebie specjalny komitet, któryby się udał do tego miejsca kaźni milionowych ofiar dla złożenia im hołdu.

Ożywiona dyskusja

Po występie tych trzech delegatów przemawiał jeszcze przedstawiciel Wielkiej Brytanii, dyr. UNESCO Julian Huxley i znany felietonista polityczny Związku Radzieckiego Dawid Zastawski. Przemówienia tych dwóch mówców zamieniły się w bardzo ożywioną stojącą na niesłychanie wysokim poziomie dyskusję. Reprezentant W. Brytanii w przemówieniu ewym podkreślił zasługi swego kraju w wielkim dziele pokonania sił faszystowskich i zdobycie kulturalnych krajów zachodnich, apelując jednocześnie o uchwalenie wniosków, któreby umożliwiły kontynuowanie dzieła utrzymania pokoju.

Delegat Związku Radzieckiego Zastawski odpowiedział prof. Huxleyowi, że kraje wschodnie pamiętają i cenią sobie nader wysoko

zasługi Zachodu tak przy pokonaniu wroga faszystów, jak i w dziedzinie kultury i wiedzy. Równocześnie jednak podniósł, że Stany Zjednoczone prowadzą politykę faszystującą, czego dowodem jest chociażby ostatnie wystąpienie rządu amerykańskiego przeciwko takim intelektualistom, jak Joliot-Curie, pisarzowi Steinbeckowi, Korniejczukowi, Fastowi i ostatnio nawet dziekanowi Canterbury, dr. Johnsonowi, który tylko dlatego nie uzyskał prawa wjazdu do USA, ponieważ zaprosił go stowarzyszenie przyjaźni radziecko-amerykańskiej.

Zastawski podkreślił, iż dobrze się stało, że na tym Kongresie dochodzi do dyskusji, bo z takich właśnie dyskusji rodzą się pozytywne osiągnięcia.

Czy zbrodnie kata Bydgoszczy mają pozostać bez kary?

Domagamy się wydania gen. Braemera

Warszawa. Na 9000 przestępców wojennych, figurujących w kartotekach Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce, zaledwie 1800 zbrodniarzy wydanych zostało Polsce ze wszystkich straż okupacyjnych Niemiec. Co do całej reszty istnieje wątpliwość, czy dostateczne dowody winy, nie ma jednak w większości wypadków danych co do ich miejsca pobytu. Władze bowiem angielskiej czy amerykańskiej strazy okupacyjnej absolutnie nie pomagają nam w tropieniu zbrodniarzy. Nawet po ustaleniu miejsca pobytu zbrodniarza, sprawa wydania go Polsce nie jest łatwa.

Zdawałoby się, że nie ma stol na przeszkodzie wydania n. p. takiego przestępcy, jak gen. Braemer, który przelał morze krwi polskich w Bydgoszczy i na Pomorzu. Tymczasem, mimo iż jesteśmy w posiadaniu podpisanego przez Braemera rozkazu rozstrzelania 20 Polaków, Anglicy stosują zwykłe kruczki, aby ekstradycji odmówić.

Sprawa wydawania zbrodniarzy z amerykańskiej strazy nie przedstawia się lepiej. Na podstawie zarządzenia z 1947 r. wnioski o ekstradycję uwzględnia się tylko w „wyjątkowych” wypadkach i z „ważnych” powodów. W tych wa-

runkach z 20 naszych wniosków tylko dwa zostały uwzględnione. Chodzi tu o dwu oficerów SS, którzy wyczyny okupacyjne były najbardziej plugawe, tak, że niewydanie ich groziło skandalem. Z reguły wszystkie polskie wnioski załatwiane są nieprzychylnie i niechętnie.

Jedynie ekstradycja ze strefy radzieckiej nie napotyka na żadne trudności. Władze okupacyjne radzieckie idą Polsce tak daleko na rękę, iż z własnej inicjatywy zwracają się do nas z zawładowaniem o uchwyceń zbrodniarza, który grasował na terenie Polski.

Węgrzy nareszcie przyjechali Szigetti broni tytułu

Katowice. Wczoraj na kortach Pogoni pojawili się oczekiwani z niedzielną zawodnicy węgierscy: pani Erdoedi oraz panowie Szigetti, zesłoroczny mistrz Polski i Katona. Nie przyjechał jeszcze Steczowicz.

W związku z ich przybyciem rozegrany o tytuł młodzieżowego mistrza Polski ruszył cały parą. Pierwsi na kortach pojawili się Zabrodzki (Czechosłowacja) i Borowczak oraz Skonecki i Beldowski, którzy dokonali swoje zwycięstwo w czwartek gry. Zabrodzki wygrał drugiego seta 6:2 i tym samym całe spotkanie 6:2, 6:2. Skonecki, który wygrał pierwszego seta 6:1, dokonał tej samej sztuki w drugim i zwyciężył Beldowskiego 6:4. Węgier Katona wygrał z juniorem Kudłowskim 6:4, 6:3, jednak raczej w tym meczu zawładł oczekiwania niechętnych przedpołudniowych widzów. Szigetti w spotkaniu z Romanukiem, dał sobie odebrać jednego seta i ostatecznie zwyciężył 6:2, 0:6, 6:1.

Miskowa (Czechosłowacja) po zwycięstwie nad Rudowską w dwóch setach 6:4, 6:3 zakwalifikowała się do półfinału. W ostatnim przedpołudniowym spotkaniu Szigetti po ciężkiej walce zdołał pokonać Skoneckiego II w stosunku 6:3, 7:5.

Następnie rozegrano szereg gier podwójnych parów oraz mieszanych, które dały następujące wyniki: Popławska, Beldowski — Krawczykówna, Horain 6:1, 6:2. Piatkowska, Piatek — Jaskółkówna, Chytrowski 6:3, 6:2. Velecka, Vrba (Czechosłowacja) — Wretowska, Jasłński 6:1, 6:1. Jędrzejowska, Skonecki — Dudzi-

kówna, Mondry 6:0, 6:0. Skonecki, Vrba — Skarżyński, Jasłński 6:2, 6:0. Drechsler (Czechosłowacja), Kosłński — Kudłowski, Radzio — po ciężkiej trzech setowej walce wygrali juniorzy Kudłowski, Radzio 6:3, 3:6, 8:6. Zabrodzki, Postal (Czechosłowacja) — Borowczak, Skonecki II 6:1, 6:4. Piatek, Beldowski — Romanuk, Tomaszewski w. o. dla pierwszych. Bratek, Chytrowski — Richter, Buchalik 6:1, 7:5.

W godzinach popołudniowych Węgier Katona zwyciężył Kołosa 6:1, 6:3. Bratek pokonał Piatkę 6:3, 6:4. Czechosłowak Drechsler pewnie wyeliminował Horainę w dwóch krótkich setach 6:2, 6:0. Popławska po ciężkiej walce wygrała Velecką (Czechosłowacja) 11:9, 0:6, 6:2 i zakwalifikowała się do ćwierćfinału jako druga Polka, obok Jędrzejowskiej.

W dalszych grach para węgierska Erdoedi, Szigetti wygrała z Jaskółkówną i Chytrowskim 6:2, 9:7. Skonecki, Vrba — Lesch, Jochemczyk 6:2, 6:0. Piatek, Beldowski — Radzio, Kudłowski 6:4, 6:4. W grze pojedynczej pan Erdoedi wyeliminowała Jaskółkównę 6:0, 6:2.

W pierwszych ćwierćfinałowych spotkaniach w grze pojedynczej parów: Skonecki zwyciężył Czechosłowaka Drechslera w trzech setach 6:1, 6:2, 6:4. Katona (Węgry) przegrał z Dostalem (Czechosłowacja) 4:6, 6:2, 6:4, 2:6, 3:6. W ostatniej grze Zabrodzki (Czechosłowacja) wygrał z Bratkim (Czechosłowacja) 7:5 a w drugim secie przy stanie 6:7 dla Bratka grę przerwano z powodu zapadającego zmroku.

Japończycy - kanibale skazani na śmierć

London. (PAP) Amerykański trybunał wojskowy w Jokohamie skazał na karę śmierci przez powieszenie 5 Japończyków, a 4 innych na dożywotnie więzienie za ludobójstwo. Oskarżeni żyli w czasie wojny mięsem schwytanych lotników amerykańskich.

Obrady Wielkiego Kongresu

* * *

Reflektory. Filmy. Polskiego, oświet-
lające w czasie zdjęć salę (Film
Polski przetrząsnął na Kongres 1.500
m taśmy) są tak jaskrawe, że w
czasie ich funkcjonowania, ci co są
oświetlani, próbują czasem za-
stąpić sobie twarz rękami. Ale po-
nieważ dochodzą zaraz do prze-
kazywania, że to przecież chodzi o z-
djęcia, więc szybko przybierają „pry-
jemny wyraz twarzy” i cierpią w
milczeniu dla dobra X Muzy. (B. S.)

Zemsta bandytów

Częstochowa (k). Trzech nieznanymi osobnikami dokonano zbrojnego napadu na zabudowania Józefa Drutowskiego w Radoszewicach. Napastnicy wtargnęli do stodoły, w której spał syn Drutowskiego, Józef, którego poczęli bić rekością rewolweru po głowie, a następnie, brocząc go krwią, wyprowadzili na podwórze, nie ustając w biciu swej ofiary i domagając się wydania im 100.000 zł.

Gdy na krzyk syna przybiegli starszy Drutowski, napastnicy pobili go również w bestialski sposób, a gdy nie otrzymali pieniędzy, zapowiedzieli, że zgłoszą się po nie za kilka dni. Po zrabowaniu spodni opryskliwie zbiegli. Przypuszczalnie chodzi tu o akt zemsty osobistej.

Nieznani sprawcy wtargnęli do mieszkania Józefa Sularza we wsi Koclin (gm. Koziegłówek), gdzie zrabowali 4.000 zł.

Ciekawa statystyka

Co czyta górnik?

Sosnowiec (a). Centralna rozdzielnia książek i dział biblioteczny Centralnego Związku Zawodowego Górników przeprowadził ciekawą statystykę o czytelnictwie górników. Największą poczytnością w bibliotekach świetlic górniczych.

Na czoło najbardziej poczytnych książek naukowych wysuwają się dzieła Karola Marksa. Już choćby tylko ten fakt obala błędne przypuszczenie jakoby robotnik unikał książek wymagających znacznie większego wysiłku myślowego niż jest to właściwe dla światła o prz-

Oddała rabusiom amunicję

Przykładna kara za lekkomyślność

Częstochowa (k). W maju b. r. 41-letnia Stefania Górecka, zam. we wsi Zębice (pow. Częstochowa) poszła do lasu celem grabieży. W trakcie pracy znalazła ona pudełko z większą ilością amunicji, którą zabierała do siebie, którą zakupiła w ziemi.

W czerwcu zgłosiła się do Góreckiej członkini jednej z band rabunkowych: Zdzisław Zębik, Edward Potasiński, Zygmunt Nowakowski oraz Józef Młczar. Gdy Górecka odmówiła wydania im amunicji, Potasiński zmusił ją do wskazania miejsca przechowywania amunicji, którą następnie zabrali.

Sąd Wojskowy skazał obecnie Górecką za przechowywanie amunicji na 2 lata więzienia z zawieszeniem wykonania kary na okres 2 lat. Rozprawa przeciwko Zębikowi i jego kompanom odbędzie się w późniejszym terminie.

Opiekę i pomoc koleżeńską organizuje Zw. Zaw. P. P. dla swych członków

Katowice. W związku ze zbliżającym się ogólnopolskim Zjazdem Delegatów Związku Zawodowego Pracowników Państwowych Zarząd Okręgu Śląsko-Dąbrowskiego Z. Z. P. P. sporządził sprawozdanie, obrazujące dotychczasową działalność Związku.

W chwili obecnej Okręg Śląsko-Dąbrowski ZZZP liczy 6020 członków w tym 1383 kobiety, zorganizowanych w 37 kołach terenowych, obejmujących 100 proc. pracowników państwowych.

Poza działalnością mającą na celu opiekę i pomoc koleżeńską dla członków, prowadzona jest na szeroką skalę akcja czasowej i kolonijnej dla dzieci. Zarząd Okręgu posiada 7 domów wypoczynkowych o łącznej ilości 5600 miejsc w ciągu roku. Organizuje się bezpłatne wczasy dla pracowników i ich rodzin.

W pierwszej połowie 1948 r. liczba korzystających z wczasów w do-

KATOWICE (t). W ostatnich dniach Powiatowa Rada Narodowa pow. katowickiego obchodziła 3 rocznicę swego istnienia, w związku z czym podsumowane zostały dotychczasowe wyniki pracy na obszarze powiatu w okresie pierwszych trzech lat powojennych.

Powiat katowicki obejmuje 22 gminy wiejskie i 6 gmin miejskich z czego 4, a mianowicie Nowy Bytom, Ruda, Świętochłowice i Szopienice podniesione zostały w ubiegłym roku do rangi miast, a dwie gminy Brzeczki i Kłodnica zostały zniesione. Liczba mieszkańców powiatu wzrosła od ostatniego spisu ludności w 1947 r. o blisko 38,5 tys. osób i wynosi obecnie 363.029 osób.

wadze pracowników umysłowych wykazują mniejszą poczytność książek treści naukowej. Na drugim miejscu co do poczytności znajduje się książka Ewy Curie „Maria Curie-Skłodowska”, na trzecim „Wzrost i rozwój Jezusa”, potem kolejno: „Wyspa mgieł” — Centkiewicz i „Pasteur” — Goyówny.

Niemniej ciekawe są te dane, które wskazują na poczytność powieści. Tu kolejno stosownie do ilości wypożyczonych książek, wysuwają się na czoło poczytności następujące książki: 1) Morcinka — „Wyrabany chodnik”, 2) Dolegalski — „Znachor”, 3) Prusa — „Lalka”, 4) Mitchell — „Przemieniecie z wiatrem”, 5) Rodziewiczówna — „Dewajtis”, 6) Sienkiewicz — „Krzyżacy”, 7) Cronin — „Cyta”, 8) Fiedler — „Dziwizjon 303”, 9) Kraszewskiego — „Stara Baśń”, 10) Szolochowa — „Cichy Don”.

Jak wynika z tych liczb, poziom czytelnictwa w bibliotekach CZZG jest dość wysoki. Książki lekkie lecz mniej wartościowe (n. p. Mniszkówna, Marczyński itp.) nie są poczytne w bibliotekach górniczych.

Będzie śmietana w lokalach gastronomicznych

Katowice. Komisja Cennikowa przy Województwie Śląsko-Dąbrowskim podejmuje do ogólnej wiadomości, iż w związku z większymi dostawami masła mleczarskiego dla terenu województwa śl.-dąbrowskiego oraz zmniejszeniem konsumpcji lodów, uchyla się zarządzenie z dn. 16 bm. w sprawie zakazu używania masła do wyrobu lodów i ciast oraz śmietany do napojów i potraw w przedsiębiorstwach gastronomicznych z dniem 1 września 1948 r.

mach Związku w Zakopanem. Duszniak i Wiśle przekroczyły znacznie frekwencję w roku ubiegłym. Zarząd zorganizował w br. kolonie dla dzieci w Zacharzewicach (pow. Gliwice), z której w dwu turnusach skorzystało 120 dzieci.

Poza kasami Samopomocy Koleżeńkiej, które udzielają pomocy członkom w formie pożyczek i bezwrotnych zapomóg, Zarząd Okręgu prowadzi Biuro Porad Prawnych. Ponadto uruchomiono zakłady szewskie, krawieckie itp., umożliwiające członkom korzystanie z usług rzemieślniczych po cenach ustalonych. Ze względu na duży procent kobiet wśród członków Związku, zorganizowano przy zarządzie okręgu Wydział Kobiecej, posiadający odpowiedniki w kołach terenowych. Wydział Kobiecej popularyzuje ustawodawstwo pracy, w celu ochrony praw kobiety pracującej.

Związek posiada 8 bibliotek i świetlic. W większości kół czynne

Bilans 3 lat pracy

Stały postęp na wszystkich polach

Powiat katowicki dobrze zagospodarowany

Stan majątku powiatowego w chwili przejścia go przez władze polskie w 1945 r. przedstawiał się opłakanie. Doprowadzenie budynków administracyjnych i mieszkalnych do stanu używalności pochłonęło olbrzymie sumy pieniężne, a w dalszym ciągu pozycję przeznaczoną na terenowe inwestycje zajmują poważne miejsca w budżecie powiatowym. Dzięki racjonalnej gospodarce stan finansowy gmin i miast ulega stopniowej poprawie i przewidyuje się, że w roku 1948 bar dzo niewielka ilość samorządów zamknie swe budżety deficytem.

Stan dróg powiatowych, po ogromnych zniszczeniach wojennych, uległ już znacznej poprawie i w dalszym ciągu w 1949 r. prelinumuje się 43 miliony na roboty drogowe i mostowe oraz blisko 50 milionów zł. na drogi państwowe i wojewódzkie. W okresie sprawozdawczym wydano na odbudowę wsi i miast w formie bezzwrotnej zapomogi 360 tys. zł. i materiałów na ogólną sumę 14 mil. zł.

Z Funduszu Odbudowy Szkół, na który ludność powiatu przekazała do dnia dzisiejszego 10,5 mil. zł., zdołano wyremontować 42 szkoły. Do ważniejszych należy tu odbudowa budynku licealnego w Rudzie Śl., gimnazjum w Szopienicach i Mysłowicach i rozbudowa szkoły powszechnej w Ochocu.

Niemniej pracy włożono w inwestycje na rzecz zdrowia publicznego, organizując w każdej

gminie poradnię dla matki i dziecka, szereg Okręgowych Ośrodków Zdrowia z poradniami przeciwgruźliczymi i przeciwenerycznymi oraz kuchnie mleczne. W powiecie czynnych jest dziś 14 całkowicie wyremontowanych i wyposażonych szpitali.

Powiatowy Komitet Opieki Spo-

łecznej, niezależnie od uruchomionych kuchni ludowych, które wydały dotąd 7,5 miliona obiadów i licznych ziółek, domów starców i dziecka, prowadzi akcję rozdawnictwa artykułów żywnościowych i zapomogową, a od dłuższego już czasu szeroką akcję zwalczania plag i zbrodni wiołczogostwa.

Junacy ślasy wrócili z Warszawy

Rodzice zachwyceni postawą swych synów

Bytom (j). W czwartek o godz. 10.20 przyjechało z Warszawy do Bytomia 150 junaków, pochodzących z miasta i powiatu bytomskiego, którzy byli w stolicy na II turnusie „SP”. Na dworcu oczekiwali ich liczna młodzież z wiązkami kwiatów i rodzice, orkiestra górnicza oraz przedstawiciele władz miejskich, powiatowych, partii politycznych i organizacji młodzieżowych. Z Katowic przybyli na uroczystość powitalną wojewódzki komendant „SP” mjr Gryński i szef sztabu Komendy Wojewódzkiej mjr Zdanowicz.

Wjeżdżający pociąg powitano okrzykami radości, która wzrosła, gdy junacy wysiedli z wagonów, ustawiając się w szeregach na peronie. Rodzice z dumą spoglądali na swych synów,

niemal wszyscy ojcowie stwierdzili, że stolica zrobiła z ich dzieci dziarskich chłopaków. Liczne oznaki awansów były również powodem dumy niejednego rodzica.

Piłacki żart Podpalacz w rękach milicji

Częstochowa (k). Mieszkańcy wsi Liska Górna, Maciej Garus i Henryk Patyk, korzystając z nieobecności domowników, wybili szyby w oknie mieszkania Stanisława Koseli i dostawczy się do wnętrza podpalili znajdującą się na podłodze siemę, papiery i różne szmaty.

Łoskot, spowodowany wybieleniem szaty, zwałił sąsiadów Koseli. Zauważyli oni wydobywające się z mieszkania sadyki dymu i uciekających chyłkiem 2 osobników. Dzięki natychmiastowej akcji ratunkowej, sąsiedzi zapobiegli rozprzestrzenieniu się pożaru. Powiadomiona o podpaleniu milicja ujęła sprawców, którzy przyznali się do winy, dowodząc, iż był to z ich strony żart, znajdowali się bowiem w stanie nietrzeźwym.

Obaj podpalacze powędrowali do więzienia.

W Mikuszowicach stanie wspaniała szkoła

Mieszkańcy wsi biorą udział w budowie

Mikuszowice Krak. (pol). Mikuszowice Krakowskie, gromada licząca około 700 mieszkańców, przeżywa obecnie okres gorącego zainteresowania się budową nowej szkoły. Będzie to wspaniała gmach, mieszczący 12 sal, kuchnię i salę gimnastyczną — zbudowany w najpiękniejszej części wsi.

Inicjatywę do podjęcia budowy nowej szkoły podał miejscowemu obywatelstwu kierownik szkoły, Wilhelm Manda. Trzeba jednak podkreślić, że mieszkańcy Mikuszowic bardzo żywo interesują się budową szkoły. Sympia się do-

chodzą na budowę i pracują gorliwie przy wykopie fundamentów, biorąc przykład z kierownictwa szkoły, które osobiście pomaga przy wykopie. Młodzież mikuszowicka również nie szczędzi sił, a swoją pomysłowość przejawiają się do pomnożenia kapitału na budowę nowej szkoły, urządzając różne dochodowe imprezy.

Ostatnio odbyły się w Mikuszowicach Krakowskich piękne, tradycyjne „dożynki”, z których dochód (około 100.000 zł) przeznaczono na budowę szkoły. „Dożynki” uświetniły występy dzieci z kolonii PKOS, które w ten miły sposób zgłębiały wieś, gdzie spędziły zdrowo okres wakacyjny.

Renegat skazany na 2 lata więzienia

Częstochowa (k). Przed Sądem Okręgowym w Częstochowie stanął były podmajster przedsiębiorstwa budowlanego w Kłobucku, 66-letni Franciszek Sobanski, renege, któremu akt oskarżenia zarzucał znęcanie się nad zatrudnionymi w wspomnianym przedsiębiorstwie robotnikami — Polakami, szikanowanie ich i znieważanie ich uczuc narodowych.

Sąd skazał słuźalca na 2 lata więzienia.

Krwawe porachunki rodzinne

Częstochowa (k). Na tle nieporozumień wynikała we wsi Dąbrowa (pow. Wieluń) awantura pomiędzy Władysławem Zaczkiem, a jego matką. Zaczek uderzył matkę, w obronie której stanęli jego bracia i siostry. Oboje rzucili się na Władysława, bijąc go w nieładzi sposób kopaczką i kijem tak długo, aż leżący bez przytomności na ziemi Władysław Zaczek wyzionął ducha.

Sprawcy bestialskiego mordu oraz matka zabitego jako podżegaczką zostali aresztowani i osadzeni w więzieniu częstochowskim.

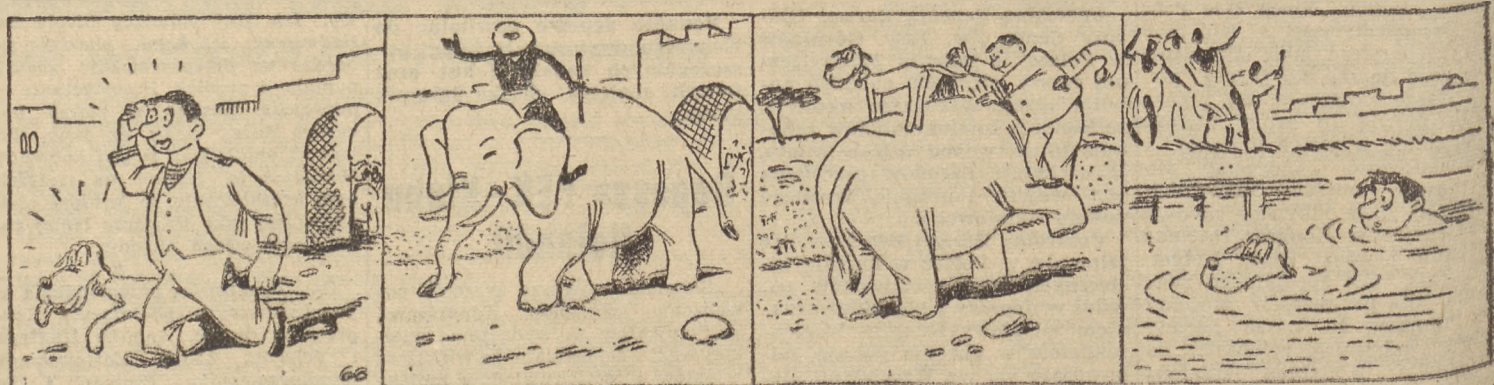
Zródłem wad dziecka jest nieumiejętne wychowanie... stwierdza „PORADNIK NA CODZIEŃ” „Mody i Życia Praktycznego” pod tytułem „Dla Młodych Matek” Do nabycia we wszystkich kioskach i księgarniach. CENA 50 ZŁ (wł. 62)

browolne datki na kosztą związane z budową. Gmina na razie ofiarowała 2 miliony. Koszt budowy oblicza się na 22 miliony złotych.

Mieszkańcy Mikuszowic po pracy w fabryce codziennie przy-

69)

Przygody psa Zagraja i marynarza Onufrego

Słońce praży bezlitośnie, więc Onufre nasz spocyni. Wraz z Zagrajem za kąpielą. Rozgląda się na wsze strony.

A wtem na ogromnym słoniu sympatyczny mknął tubylec. Fyta tedy, gdzie chłód znać. Aby się nie pocić tyle.

„Chećcie chłodu? - Hindus rzecze. Właźcie tutaj, no i w drąg. Jest tu rzeka nie daleko. To was do niej podwieźć mogę”.

Już w Gangesu, świętych wodach. Pies się kąpie i marynarz. A na brzegu, posród tłumy. Jakaś wrzawa już się wazczyła.

„Czy mam prawo wyjść za mąż?”

z numeru 24 tygodnika

(wł. 64)

„Przyjaciółka”

Cena 10 zł.

Nakład 741.000 egzemplarzy.

Wolne posady

NAUCZYCIEL polskiego z historią, geografią z biologią, matematyką z fizyką poszukuje Państwa. Gimnazjum w Łodzi. Zgłoszenia: Katowice (trasa autobusowa Katowice - Częstochowa). Dopłata 100 proc. do poboru. Zgłoszenia do Dyrektora. 10113g

1 TECHNIKA - mechanika, konstruktor. 1 technika-mechanika do prac biurowych, 10 wykwalifikowanych mechaników na silnikach spalinowych, 10 silników maszynowych 10 kwalifikowanych pomocników 1 inżyniera, 3 robotników płacowo-transportowych na doświadczonej przyłomie Centrali Sprzętu Państwowego Przedsiębiorstwa Budowlanych, Katowice Paładowskiego 41. 5108d

FIRMA produkująca emalie lakiery, pokosy poszukuje asystentów w Warszawie. Karolaki, Warszawa. Grojecka 63. 5098d

EKSPozytura Spółki Brackiej w Walbrzychu, ul. Czerwonego Krzyża 4 przyłomie z dnem 1. 9. 48 zdolnego mistrza drukarskiego z stanowiska kierownika drukarni. Zgłoszenia osobiste lub listem: Wydział Ogólny Ekspozytury, Świątynia Wągrowa, Katowice. 5073d

SZPITAL Ekspozytury Spółki Brackiej w Walbrzychu, ul. Czerwonego Krzyża 4 poszukuje natychmiast Siostry Przełożonej. Mieszkanie, wyżywienie i opłata zapewnione. Warunki pracy do omówienia. Oferty: Ekspozytura Spółki Brackiej, Walbrzych. 5144d

SZKOŁA OGÓLNOŚCZYSTALCĄ typu licealnego w Sosnowcu poszukuje nauczycieli: fizyki, matematyki, biologii, geografii, chemii. Zgłoszenia (natychmiastowe) w Dyrekcji ul. Dzielna 4, telefon 62486, ewentualnie do: skrz. pocztowa 238. 10281g

MASZYNISTKA poszukiwana. Zgłoszenia: Katowice, 3-go Maja 10/4. 10282g

BUCHALTER lub buchalterka z Zabrza, okolicy Zabrza lub Rudy Śl. poszukiwany. Zgłoszenia: „Wieści” Zabrza pod „Buchalter”. 5153d

GOSPODARSTWA z dobrym gotowaniem potrzebna. Katowice, m. 4, róg Wojciechowskiej 80. 10288g

DOCHODZACEJ 16-20 lat ze Sosnowca do dwójki 08/4 i dziecka. Zgłoszenia: Sosnowiec, Warszawska 12. 10289g

GOSPODARSTWA do prac domowych potrzebna. Chorzów, 3 Maja 60. 10290g

CHŁOPAK do posyłek potrzebny. Oferty: Czytelnik Katowice pod „440”. 10294g

PRZEDSTAWICIEL dobrze zapracowany w drogeriach aptekach województwa Śląskiego-Dąbrowskiego potrzebny od zaraz. Rezerwa się tylko na silny pierwszy zarobek. Oferty: Czytelnik Katowice pod „840”. 10293g

POTRZEBNA zdolna podkrawiec do męskiego krawiectwa. Dorogiński. Katowice, Warszawska 37 m. 6. 10214g

PACHOWA silna do szycia Parasoli potrzebna. Oferty: „Czytelnik” Katowice pod „840”. 10290g

SZKOŁA Przemysłowa El. Zabrzyk M-8 w Gliwicach, ul. Jana Śliwki 12, poszukuje nauczyciela języka rosyjskiego. 10198g

WYCHOWAWCZYNI do 2 dzieci od zaraz. Zgłoszenia: Juniorski Władysław, Szklarska Poreba, 1-go Maja 8. 5158d

POTRZEBNA bukielarka do kwiatów od zaraz. Wiadomość: Kwiatkarnia „Majola”. Wrocław Rynek 42. 5153d

WYCHOWAWCZYNI z rezerwami do dwójki dzieci potrzebne natychmiast. Zgłoszenia: Katowice 3-go Maja 40 m. 8. 10255g

PANNA inteligentna do cztero-letniego chłopca poszukiwana. Oferty: Dziennik Zach. Katowice pod „Oleś”. 10266g

CZELADNIK blacharski i dekarcki od zaraz przyjmujemy. Slemianowice ul. Bytomska 24. 10266g

MŁODA domowa poszukiwana. Zgłoszenia: Katowice, Stowalec 20 m. 5a. 10270g

POMOCCNICA kucharka, znająca gospodarstwo podmiejskie potrzebna. Wełnowiec, Kościuszki 12. 10241g

PRZEDSTAWICIEL poważny na poszczególnych województwach przyjmujemy. „Pałkiewicz” Chorzów, Hajducka 17. 10244g

Posad poszukują

SZOFER z długoletnią praktyką i czerwonym prawem jazdy na wszelkie pojazdy mechaniczne poszukuje posady na stanowisko szofera. Oferty: Dziennik Zachodni Gliwice pod 732. 10182g

OGRODNIK, wieloletnia praktyka, specjalność: hodowla pod szkłem, poszukuje posady od jesieni lub później. Zonaty. Zgłoszenia: „PAR” Kraków, Rynek 46. 5148d

KIEROWNIK budowy z 20-letnią praktyką, obeznanym z budownictwem mieszkaniowym przemysłowym i drogowym, przyjmie pracę w poważnej firmie na stałe lub dorywczo. Oferty: „Czytelnik” Katowice pod „Zdolny”. 10223g

OBEJMIĘ przedstaw. branży obojętnej. Mam do dyspozycji biuro z telefonem w śródmieściu Katowic. Oferty poważnych rezydentów do Dziennika Zachodniego Katowice pod „Propozycja”. 10224g

WODNIARKA zdolna, samodzielna, przyjmie posadę. Zgłoszenia: Bytom, 28 Stycznia 4 m. 7. 10227g

FRYZJERSKI mistrz meksko-damski z aparatem parowym poszukuje pracy od zaraz. Zgłoszenia: Lisieście Nr. 115 pow. Głubczyce. 5131d

PIELĘGNIARKA rutynowana do niemowląt, poszukuje pracy. Częstochowa. Kościuszki 18, m. 1, Stepkowska. 5133d

KSIEGOWY-BILANSISTA, długoletnia praktyka, obeznanym z przepisami według jednolitego planu kont. poszukuje posady dorywczo. Oferty: Czytelnik Katowice pod „Rutynowany 8436”. 10277g

OSOBA solidna, inteligentna lubiąca życie spokojne, zajmie się małym gospodarstwem. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8329”. 10237g

PRZYMIE do wykonania wszelkie prace chałupnicze. Oferty: Czytelnik Katowice „13”. 10213g

Kupna

MASZYNA do szycia główki, podstawy kupuje K. Kusiński Katowice 3 Maja 20. 4875d

WALNIE stale kupuje „STROJAS”, Kraków KAPUCYŃSKA 1. 4399d

4 OPONY 1200 X 22 zakupi Wydział Powiatowy w Bzdzie. 10193g

KOMPRESOR na olej lub wodę dmuch lub trzypiętłowy do hydraulicznego ciśnienia do 30 atm. nowiutki. Oferty: „Wamiat”, Zabrza Piotra Skargi 1. 5151d

BWM skrzynkę biegów wal kardanowy kupię. Przybyłok, Chorzów, Krzywa 16. Tel. 40065. 10280g

KUPIĘ zegar do konstatowania gołębi pocztowych. Gaca Czesław Rybnik Barbary 28. 10220g

KUPIĘ dobrze utrzymaną motocykl cztery taktowy 350 cm względnie samochód osobowy w dobrym stanie na dobrych gumach. Oferty składać pod „Motocykl”, Czytelnik Rybnik. 10221g

PSA szczenię czystej rasy kilkunastu tygodni, wia domość: Katowice, ul. Sobieskiego 8 m. 4. 10222g

WELNE owca kupuje i płaci najwyżej ceny. Przedsiębiorstwo mechaniczne. Bytom, Korfańska 31 (róg placu Grunwaldzkiego). 10226g

MASZYNY krawiecka do szycia „Singer” kupię. Wiadomość: Sklep parasoli, Katowice, Mariacka 3. 10201g

KUPIĘ 3 głowice do „Henschla” Diesel, wym. 38,5 x 22 cm. Bytom, tel. 40-15. 10274g

MASZYNY do pisania używane kupię. „Pokrówiec” Chorzów, Hajducka 17. 10245g

GOSPODARSTWO ogrodnicze, rolnie lub pole na Śląsku kupię. Oferty do Dziennika Zach. Katowice pod „8388”. 10211g

Sprzedaże

FOTOAPARATY - filmowe 18 mm - Projektor. Epi-dioskopy itp. Jan Pujdak 1 Ska Łódź Piotrkowska 83 tel. 126-82. 4664d

WIECZNE PIORA. Ceny za brylancje. Sprzedaż hurt. - Wielki wybór. K. Han Kraków Al. Stowalec 3/8. Tel. 558-15. 4799d

SZTUCZNE KWIATY, liście CYKASY. Preparowane rośliny, liście naturalne SZARFY. Materiały wieńców, dekoracji. Goldberg, Sosnowiec, Prez. Bieruta 21 tel. 61-691. 4847d

„ORLIDAL” krem nr 8 od wielu lat wypróbowany, jest tajemniczą wieczną młodością, usuwa zółte plamy, piegły, łysie i krosty. Liczne podziękowania. Znajdź wszędzie. 9538g

OKAZJA, tania do sprzedania ROJE PSZCZOŁ z budową gniazda i zapasami miodu. Wiadomość: Jelenia Góra, Hotel Warszawski, Leśnik, 5111d

SPRZEDAM okazjonalnie sypialnię, kuchnię, stół, krzesła, bibliotekę, łóżeczko dziecięce. Tel. 232-92. 10184g

MOTOCYKL „D. K. W.” 200 cm sprzedam. Bytom ul. Witczaka 120. 10138g

OPONY 430X17, 1050X16 (nowe amerykańskie z dentkami) sprzeda sklep: Gliwice, Bytomska 12. 10159g

NA SEZON szkolny polecamy P. T. Kupcom wełny mundurkowe, bawełny, jedwabie, len, Hurtownia Manufaktury St. Miśkiewicz, Częstochowa, Piłsudskiego 5. 5145d

POLECAMY na sezon szkolny liczydelka, zabawki, kolumny. Ceny fabryczne. Wytwórnia Przyborów Szkolnych i Zabawek Artystycznych „Sztuka”. Częstochowa, Srebrna 32, telefon 20-70. 5146d

„HAFTOPLIS”, Katowice, ul. Kościuszki 3, tel. 333-91 (dawn. „Włada”) pracownia haftów pilnowania i bielizniarstwa, wykonuje: hafty, plisy, okretki (endel), mezelki, zakładki, szycie bielizny - obciążanie guzików i t. p. 5143d

MERCEDES 6-osobowy, typ nowszy, w dobrym stanie sprzedam. Warsztaty Mechaniczne, Nowy Targ, Chorzów. 5150d

MOTOCYKL setka N. S. U. stan pierwszorzędny, części zapasowe, sprzedam. Zgłoszenia telefonicznie: Bytom 31-43. 10225g

PIJAWKI lekarskie, poleca Zakład Zoologiczny „Zoo”, Gliwice, Bytomska 7 (Rynek). 10230g

SPRZET rybacki, kije spinningowe kolowrotki, poleca Zakład Zoologiczny „Zoo”, Gliwice, Bytomska 7 (Rynek). 10231g

STOŁOWY, Gabinet sprzedam, pozwoleniem wywozu. Bytom, Staszica 3/3. 10255g

FIATA 500-tkę po generalnym remoncie sprzedam. Wiadomość: Gliwice, Piłkowskiego 20 m. 2. 10232g

PÓLCIEZARÓWKA oryginalna fabryczna do sprzedania. Chorzów, 3 Maja 60. 10207g

SIMKE małowatrazowa z bagażnikiem, odpowiednia dla kupca stan dobry, sprzedam. Tel. 414-91. 9585g

CHŁODNIA szafkaowa duża, z kompresorem korzystnie do nabycia. Zgłosz. do „Dz. Zachodni” Katowice pod „5127A”. 5127d

KRAWATY, SZALE, duży wybór ostatnie nowości poleca Wytwórnia „ATOM” Łódź Narutowicza 41. 5126d

SLANKA Spółdzielnia Spożywców w Katowicach sprzedaje samochody osobowe w dobrym stanie następujących marek: „Wanderer”, „Citroen”, „Hanomag”, kilka wozów ciężarowych oraz jeden powóz konny. Informacji udzieli Wydział Gospodarczy, tel. 363-38. 5130d

SPRZEDAM dwie małe parcele w centrum Sosnowca. Wiadomość: Czytelnik Gliwicki. 5141d

ROBOT - Zeiss 2.8 z teleobjektywem i obraz Vlastimila Hoffmanna okazjonalnie sprzedam. Oferty: Dziennik Zachodni Katowice pod „Robot”. 10210g

MERCEDES V 170 Kablolet do sprzedania stan bardzo dobry. Wiadomość: Katowice, Warszawska 9 m. 1, tel. 347-62 od godz. 10-15. 10258g

GABINET skórzany stan dobry, sprzedam. Oferty: „Czytelnik” Katowice pod „8415”. 10259g

BIURKO, tapczan, obrazy, radio, pateson, stół z krzesłami, zegar sprzedam. Katowice, Gliwicka 9 m. 8. 10261g

SAMOCOD osobowy Fiat-Simka 500 w pierwszorzędym stanie 4 kola zapasowe, sprzedam. Walla, Gliwice, Zabrza 24 m. 4. 10282g

PARCELE budowlana 744 m² w Chorzowie sprzedam. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8422”. 10265g

NIKLOWNIE kompletna sprzedam. Slemianowice, ul. Bytomska 24. 10287g

SAMOCOD osobowy marki BMW, typ 1938 w dobrym stanie sprzedam. Zgłoszenia: Racibórz, tel. 242, codziennie od godz. 9-12. 10289g

STREPTOMECCNA do sprzedania, Wiadomość: Sosnowiec, Modrzewska 51/5. 10272g

SILNIKI od 10-15 K. W. 1470 obrotów, 220/380 Volt. sprzedam. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8430”. 10273g

MOTOCYKL Jap. 500 górnostanowy, stan bardzo dobry, do sprzedania, Chorzów, 3 Maja 21 (restauracja). 10238g

H 11 angielski środek przeciwnowotworowy (zastrzyki na 28 dni) okazjonalnie do sprzedania. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8398”. 10209g

SAMOCOD osobowy „Steyr” 200 z zapasowym silnikiem, radioodbiornikiem Blaupunkt (kablolet) stan ogólnie b. dobre, sprzedam. Częstochowa, Kiłińskiego 103 m. 9. 5134d

WYTWÓRNIĄ pokrowców „Pokrówiec” Chorzów, Hajducka 17, tel. 418-08, posiada na składzie i przyjmuje zamówienia na wszelkiego rodzaju pokrowce na maszyny biurowe, szlustry instrumenty muzyczne. 10243g

ZAMIEŃCIE piękne mlecznikanie pięć pokoi, Kraków centrum, na także w Katowicach. Oferty: Czytelnik Chorzów pod „8432”. 10251g

MIESZKANIA 3-4-pokojowe z kuchnią i łazienką, w Zabrzu, za zwrotu kosztów remontu, poszukuję. Zgłoszenia: Dziennik Zachodni Bytom pod Zabrza. 10249g

3 POKOJOWE, komfort słoneczne i piętro, Katowice, na 2-pokojowe zamienie. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8493”. 10199g

POSZUKUJE mieszkania 3-pokojowego najchętniej w Wilku, okolicy Katowic, zwrocę koszty remontu. Józ. Skapski, Chorzów, Zjednoczenia 1 m. 8. 10278g

ZAMIEŃCIE 2 pokoje z kuchnią w centrum Katowic na 3 pokoje w Katowicach lub okolicy. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8398”. 10240g

ZAMIEŃCIE mieszkanie dwupokojowe luksusowe koło parku Kościuski na trzy-pokojowe luksusowe ta sama dzielnica. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8376”. 10268g

ZAMIEŃCIE mieszkanie 6-pokojowe w Bytomiu poszukuję od zaraz. Zgłoszenia do Dziennika Zachodniego Bytom pod Nr. 1031. 10248g

POKOJU sublokatorskiego lub 2 w Katowicach pilnie poszukuję. Zgłoszenia: tel. 343-21. 10228g

POKOJU śródmieściu Bytomia poszukuję pani na posadzie. Oferty: Dziennik Zachodni Bytom pod „Wypłacać”. 10252g

POKOJU umeblowanego z telefonem w Bytomiu poszukuję od zaraz. Zgłoszenia do Dziennika Zachodniego Bytom pod Nr. 1031. 10248g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

POKOJU umeblowanego przy rodzinie w centrum Katowic poszukuję kawaler. Oferty: Czytelnik Katowice pod „8427”. 10271g

20 ZŁOTYCH KUFEL PIWA z precelkiem (35 ZŁ BUTELKA)

W KIOSKACH PRZEMYSŁU FERMENTACYJNEGO NA WYSTAWIE WROCŁAWSKIEJ

WIELY KORTY JEDWABIE SZIANINY

z przemysłu państwowego i prywatnego poleca Hurtownia Galanteryjno-Tekstylna „KOŁOS”

ST. KAMASA I R. PESCHEL, ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 5. (3225) Telefon 167-50

CENTR. ZARZĄD PRZEM. METALOWEGO

Dyrekcja Przemysłu Wyrobów Masowych poszukuje:

wysokokwalifikowanych inżynierów i techników do Wydziałów Branżowych:

1. Odlewniczych
2. Wyrobów z blachy
3. Wyrobów z drutu
4. Śrub, nitów, części kutych i mebli stalowych i innych wydz. technicznych.

Zgłoszenia wraz z życiorysem kierować do Wydziału Personalnego Dyrekcji Przemysłu Wyrobów Masowych w Bytomiu, ul. Powstańców Warszawskich Nr 14. (3224)

PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT ENERGETYCZNO - ELEKTRYCZNYCH

ODZIAŁ W KATOWICACH poszukuje inżynierów i techników.

Zgłoszenia: Katowice, ul. Słowackiego nr 17, m. 1. (3208)

KURSY Handlowe, Księg. Stenograf. Izby Przemysłowo-Handlowej - zapisy kandydatów Katowice, Szafranków 5 (przebiegnia Francuskiej) od 15.30 do 17.30. 9899g

KSIEGOWOSCI amerykańskiej przedsiębiorstwa, bilansowania uczę prof. szkół handlowych, Katowice, Kościuski 59 m. 11. Zapisy codziennie godz. 16-18. 10195g

KURSY Kosmetyczne Marii Buczkowej, Katowice, Teatrna 8, prawa oficyna. 10256g

KURSY kroju, szycia i bielizniarstwa dla dziewcząt i starszych pań wyuczą najnowocześniejszym systemem oraz króć angielski Wortha, Florenyia, Styliumskiego, Sosnowiec, Roli-Zymerskiego 30 (dawniej Piłsudskiego), Kancelaria przyjmie codziennie zapisy od 9-12, 14-13 po ukończeniu prawne świadectwa. 10234g

KURSY kroju, szycia i bielizniarstwa dla dziewcząt i starszych pań wyuczą najnowocześniejszym systemem oraz króć angielski Wortha, Florenyia, Styliumskiego, Sosnowiec, Roli-Zymerskiego 30 (dawniej Piłsudskiego), Kancelaria przyjmie codziennie zapisy od 9-12, 14-13 po ukończeniu prawne świadectwa. 10234g

KURSY kroju, szycia i bielizniarstwa dla dziewcząt i starszych pań wyuczą najnowocześniejszym systemem oraz króć angielski Wortha, Florenyia, Styliumskiego, Sosnowiec, Roli-Zymerskiego 30 (dawniej Piłsud

Nie zapomnij!

WRZESIEŃ
1948 r.

4

Sobota

Rozalii

DWIE POWIEŚCI
„DZIENNIKA ZACHODNIEGO“

WALKĄ Z SALAMANDRAMI

wydanie poranne

ZE W SERCA

wyd. z nadruk. „Wieczór“

Blankers-Koen wyrównuje rekord świata

Dublin. — Podczas międzynarodowych zawodów lekkoatletycznych, zdobywcy 4 złotych medali olimpijskich, Holenderka Blankers Koen, wyrównała rekord światowy na 100 y., osiągając 10,8.

W innych konkurencjach: Holender Slijkhuis wygrał bieg na 1 milę w czasie 4,18 oraz jego współzawodnik Zwan — 120 y. z płotkami w 15,8. Poza tym Koen przebiegła 220 y. w 25 sek.

Goeteborg. — Podczas zawodów lekkoatletycznych z udziałem zawodników amerykańskich, francuskich i szwedzkich, padły następujące wyniki:

100 m: Ewell (USA) 10,6; 400 m z płotkami: 1) Bolt (USA) 52,4. 2) Arifon (Francja) 53,6. — 800 m:

Barton (USA) 1,52,3. 110 m z płotkami: Dillard (USA) 13,9. — Skok o tyczce: Morcoam (USA) 4,23 m. — Rzut dyskiem: Gordien (USA) 53,41 m. — 1500 m: Vernier (Francja) 4,4.

Oslo. W Oslo odbyły się wielkie poolimpijskie zawody lekkoatletyczne z udziałem czarnych biegaczy Jamajki oraz zawodników USA, Szwecji i Norwegii. W ramach zawodów rekordzista świata w biegu na 400 m Murzyn Mc Kenley z Jamajki uzyskał na tym dystansie doskonały czas — 1,61 sek.

W pozostałych konkurencjach zwyciężyli: 100 m — Liang (Jamajka) — 10,6 sek.; 800 m — Wint (Jamajka) 1:54,3 min.; 200 m — Laing (Jamajka) — 21,6 sek.;

Dzisiejsze imprezy sportowe

Poniżej podajemy plan najważniejszych imprez sportowych, które odbędą się w ciągu niedzieli:

WARSZAWA: mecz ligowy Polonia — Wisła, wyścig pływacki Wilanów — Warszawa oraz wyścig kolarski o nagrodę „Wieczoru Warszawskiego“.

KRAKÓW: spotkanie ligowe Garbarnia — Ruch.

POZNAN: zawody ligowe Z. Z. K. — Widzew.

ŁÓDŹ: mecz ligowy Ł. K. S. — Tarnovia.

GDANSK: mecz piłkarski o wejście do Ligi Lechia — Radomak.

BYDGOSZCZ: wyścig kolarski o nagrodę Ziemi Pomorskiej.

KROSNO: zawody piłkarskie o wejście do II Ligi Legia — Naprzód L.

WROCŁAW: międzynarodowe spotkanie bokserskie juniorów Polska — Czechosłowacja.

KATOWICE: tenisowe mistrzostwa Polski.

CHORZÓW: mecz ligowy A. K. S. — Rymer.

BYTOM: zawody ligowe Polonia — Legia Warszawa.

ZABRZE: zawody konne.

ZAGŁĘBIE: początek rozgrywek mistrzowskich okręgu zagłębiowskiego na rok 1948/49.

ZA GRANICĄ:

SOFIA: międzynarodowy mecz piłkarski o puchar bałkański Bułgaria — Czechosłowacja.

Starty olimpijczyków

Indie remisują z Walią

Swansea. — II międzynarodowe spotkanie w piłce nożnej pomiędzy zespołami Indii i Walii zakończyło się remisowym wynikiem bezbramkowym 0:0. Indusi byli zespołem lepszym i stracili zwycięstwo przez niewykorzystanie rzutu karnego w pierwszej połowie. Drużyna indyjska grała boso.

Na torze kolarskim w Amsterdamie

Messina mistrzem świata

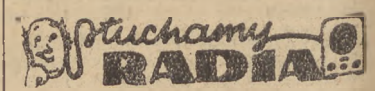
Amsterdam. W dalszym ciągu kolarskich mistrzostw świata, rozegrano 15 przedbiegów wyścigów sprinterskich dla amatorów na 1000 m. Zwycięzcę poszczególnych przedbiegów zakwalifikowali się do II rundy mistrzostw.

I przedbieg (czas na ostatnim 200 m) — Patterson (Australia) 11,9 sek.; II przedbieg — Hjelendorn (Holandia) 12,2; III przedbieg — Harris (Anglia) 12,0; IV przedbieg — Teruzzi (Włochy) 12,9; V przedbieg — Ghella (Włochy) 12,5; VI przedbieg — Kamber (Szwajcaria) 12,4; VII przedbieg — Santos (Urugwaj) 12,4; VIII przedbieg — Faye (Francja) 12,8; IX przedbieg — Rocca (Urugwaj) 13,8; X przedbieg — Nihant (Belgia) 13,2; XI przedbieg — Vedde (Belgia) 13,1; XII przedbieg — Schandorff (Dania) 13,0; XIII przedbieg — Cihlar (Czechosłowacja) 13,6; XIV przedbieg — Lognay (Francja) 12,4; XV przedbieg — Benteke (Holandia) 13,8.

Poza tym do II rundy przeszli następujący zwycięzcy repasaży: Pe-

rona (Włoch), Klammer (Dania), Hansen (Dania), Roth (Szwajcaria), Kosta (Czechosłowacja), Machek (Czechosłowacja), Bannister (Anglia), Cortoni (Argentyna), Hold (USA).

Final wyścigu na dochodzenie o mistrzostwo świata amatorów zakończył się zwycięstwem Włocha Messina — 5:18,7 min., przed Francuzem Dupontem — 5:18,7 min. W wyścigu o trzecie i czwarte miejsce Cosle (Francja) pokonał Fenati'ego (Włochy), osiągając czas 5:22,8 min.

NIEDZIELA 29 SIERPNIA

7.00 Sygnał czasu. 7.05 Muzyka poranna. 8.00 Dziennik poranny. 8.15 Przegląd prasy. 8.20 Program dnia. 8.32 Muzyka lekka. 9.00 Nabożeństwo z kościoła Świętego Andrzeja Boboli w Szczecinie. 10.00 Audycja z okazji remontu 200-g. „parowozu“ — transmisja z Płoszowa. 11.00 Koncert z cyklu „147“ „PCK“ z społeczeństwem. 11.57 Sygnał czasu i hejnal. 12.04 Poranek symfoniczny. 13.30 „Kto to zioł“ — zagadka radiowa. 13.40 Koncert dla przodków. 14.25 Przegląd najciekawszych aud. przyszłego tygodnia. 14.30 „Papa się żeni“ — satychowisko. 15.15 Na swojską nutę. 15.45 Motywy lud. u Adama Asnyka. 16.00 Muz. poważna. 16.40 „U Wujcia Kłoczyka na pieciolnii“ — aud. dla dzieci. 17.00 „Mówi Wystawa Ziemi Odzyskanych“ — 17.05 „Podwieczorek przy mikrofonie“ — 18.35 „Oświadczenie“ — aud. dla dzieci. 19.20 Audycja CKZZ. 19.30 „Na muzycznej fali“ — 20.20 „Z życia Jugosławii“ — 20.50 Muzyka. 20.58 Komunikat meteorologiczny. 21.00 Dziennik wieczorny. 22.00 Muzyka taneczna. 22.25 Lokalne wiadomości. 23.00 Program na jutro. 23.20 Wiadomości sportowe ogólnopolskie. 23.30 Muzyka taneczna.

Nowy rekord radziecki w podnoszeniu ciężarów

MOSKWA. — Na świecie sportowym w Sewastopolu atleta wagi ciężkiej — Malcew, zawodnik klubu „Spartak“ ustanowił rekord Związku Radzieckiego w wyciskaniu lewą ręką. Malcew osiągnął 111 kg, poprawiając poprzedni rekord ZSRR, należący również do niego o 0,7 kg.

Komunikat w sprawie kierowania młodzieży na studia politechniczne na koszt Ministerstwa Komunikacji

Ministerstwo Komunikacji zatrudni na Polskich Kolejach Państwowych w 10 gr. upos. i urlopuje (z zachowaniem poborów i świadczeń) na studia na Wydziale Komunikacji Politechniki Warszawskiej kilkudziesięciu absolwentów liceów technicznych lub ogólnokształcących. Kandydaci prześlą podania z załącznikami do Biura Personalnego Ministerstwa Komunikacji Warszawa, ul. Chałubińskiego 4 w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 września br.

Warunkiem przyjęcia jest nienagannie zdrowie i zobowiązanie do pracy w resorcie komunikacji przez dwa lata za każdy rok studiów.

Szczegółowe wyjaśnienia w Wydziale Szkolenia Biura Personalnego Ministerstwa Komunikacji lub w Biurach Personalnych Dyrekcji Okręgowych Kolei Państwowych. (3209)

Komisja Specjalna wykryła olbrzymie nadużycia w sklepach »Baty«

Wrocław. (St) W latach 1947 i 1948, sklepy Oddziału Zbytu Przemysłu Skórzanego (dawniej „Bata“), we Wrocławiu, zaopatrywane były w znaczne ilości obuwia czechosłowackiego, zarówno skórzanego jak i gumowego, oraz skóry przeznaczonych wyłącznie do sprzedaży dla świata pracy.

Otrzymanie obuwia na talony natrafiało na olbrzymie trudności, wskutek rzekomo stałego braku towaru. Na łamach prasy pojawiały się często wzmianki o trudnościach w nabyciu w sklepach „Baty“ obuwia, które można było w dostatecznej ilości zakupić na wolnym rynku od przygodnych sprzedawców.

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez delegaturę wrocławską Komisji Specjalnej, natrafiono na ślady wielkich nadużyć. Obuwie i inne towary były systematycznie przywłaszczane, zamieniane i wykupywane w większych ilościach

przez personel Oddziału Skórzanego („Bata“), a następnie odsprzedawane na wolnym rynku po wyższych

Rabunkowa gospodarka rządu

Wrocław. (St) Na skutek skargi robotników rolnych majątku PNZ w Siofanowie, na gospodarkę rządu tego majątku, Jana Sklińskiego, Komisja Specjalna wszczęła dochodzenia. W wyniku przeprowadzonej kontroli, ustalono, iż Skliński w okresie od kwietnia 1947 r. do kwietnia 1948 r. sprzedał nieprawie 12 kwintali jęczmienia z magazynu majątku, a pieniądze uzyskane ze sprzedaży, przywłaszczył sobie. Ponadto wysłał on swemu szwagrowi Zahalukowi owiec w ilości 20 kwintali, zamienił swą klaczkę na wyższej wartości konia, stanowiącego własność majątku, a którego później wysłał również szwagrowi w prezencie.

Uzyskaną nadwyżkę, nieuczciwie pracownicy przywłaszczali sobie mimo, iż zarobki ich były

nieznaczne. Wskazywano, że nadużycia, w tym przywłaszczenia, miały miejsce również w innych sklepach „Baty“.

Z dalszych dochodzeń wynika, że Skliński, w porozumieniu z administratorem zespołu majątku PNZ w Ścinawie, Maksymilianem Burgerem, sprzedał klaczkę UNRR-owską wstawiając na jej miejsce klaczkę mniej wartościową, przez co naraził Skarb Państwa na ok. 130 tys. zł strat, które przywłaszczył sobie wspólnie z Burgerem.

Komisja Specjalna we Wrocławiu sporządziła przeciwko Sklińskiemu i Burgerowi akt oskarżenia do Sądu Okręgowego we Wrocławiu.

dość znaczne. Przeprowadzone próby wycenienia obliczenia strat w ilości brakującego w sklepach obuwia bądź też zamienionego na tańsze gatunki, wynosił ponad półtora miliona zł.

Na polecenie Komisji aresztowano dyrektora Oddziału Albina Piotrowskiego, jego zastępcę Adama Korabiewskiego, kierownika sklepu przy ul. Wita Stwosza, Mariana Rumińskiego, magazynierów oddziału: Franciszka Kordusa, Aleksandra Celińskiego, Edmunda Wierzeła i Henryka Kochmana. Zostali również aresztowani konwojenci transportów Rudolf Pilczkiewicz i Józef Burzyński, oraz inspektorzy z Centrali Zbytu Przemysłu Skórzanego z Krakowa: Gustaw Bator, Kazimierz Cyszczyński i inni.

W najbliższym czasie sprawa ich będzie rozpatrywana przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu.

W. Szewczyk

Rozmowa o KULTURZE (26)

Katowicki Grand Prix

Na brak nagród literackich nie mogą się u nas po wojnie uskarżać pisarze. Stworzone zostały nagrody miast, niekiedy nie bardzo bogate, ale za to ambitnych, powstały nagrody wielkich pism literackich; nie ma jeszcze tylko dotąd nagrody państwowej, ale obiecuje jej przyznanie w roku bieżącym. Utało się już nawet powiedzenie, że są liczne nagrody ale prawie zawsze jest ktoś z wyjątkiem nagrodzonego. Powiedzenie to oczywiście nie jest słuszne, gdyż w literaturze u nas dzieją się naprawdę rzeczy piękne, powstają książki, które w równym stopniu mogły być chlubą jakiegokolwiek minionej epoki literackiej. Nagrody literackie spełniają przy tym potrójny cel: po pierwsze organizują atmosferę wokół pewnego wydarzenia literackiego, po drugie stanowią wyróżniającą, aktualną ocenę danego dzieła lub pisarza, po trzecie wreszcie dają pisarzowi pewne wytychnienie materialne, pozwalające mu bądź to na odbycie jakiejś podróży, tak cennej zwykle dla rozwoju młodego talentu, bądź też na odzwierciedlenie się o wyniszczającej talent publicystyki, owego koniecznego wyrobienia literackiego, przed którym uciec mogą tylko materialnie niezależni.

Nagroda literacka „Odry“ jest z tej geografii nagród literackich w Polsce powojennej nagrodą naj-

osobliwszą. Powstała z inicjatywy czytelników jako pierwsza nagroda czytelników po wojnie, stała się w końcu nagrodą wojewodów i instytucji wojewódzkich Ziemi Odzyskanych. Przyznana w tych dniach po raz drugi, już po raz drugi bije sumą przyznanych pieniędzy wszystkie dotychczasowe nagrody literackie w Polsce. Można ją zatem spokojnie nazwać największą nagrodą literacką powojennej Polski. W roku poprzednim wynosiła 250.000 zł (podczas gdy „Odrodzenie“ miało, jeszcze statutową nagrodę) i przyznana została Edmundowi Osmańskiemu za całokształt twórczości ze szczególnym uwzględnieniem „Spraw Polaków“ oraz Władysława Janowi Grabskiemu za „Sagę o Jariu Broniszu“. W bieżącym roku wielkością uzyskanej sumy znowu pobliża „Odrodzenie“, przedstawiając do podziału 341.000 złotych.

Jury nagrody „Odry“, składające się ze Stanisława Helsztyńskiego, Zdzisława Hierowskiego, Jarosława Iwaszkiewicza, Tadeusza Mikulskiego, Wilhelma Szewczyka, Kazimierza Wyki i Wojciecha Zukrowskiego na posiedzeniu zwołanym do Wrocławia w przeddzień Kongresu Intelktualistów nagrodziło w roku bieżącym Antoniego Gołubiewa sumą 200.000 złotych za książkę „Bolesław Chrobry“ (Puszcza, Sztolowe) oraz sumą 141.000 zł Stefana

Sulima za zbiór reportaży wschodniopolskich „Ziemia odnaleziona przeznaczenia“.

Literatura o tematyce współczesnej Ziemi Odzyskanych nie wyszła jeszcze z kręgu reportaży literackich. W tej dziedzinie proza Stefana Sulima, będąca zarazem debiutem pisarstwa tego młodego i uzdolnionego pisarza, jest osiągnięciem niemałym. Wartość tej książki polega zresztą nie tylko na jej literackich walorach, samo sięgnięcie po temat, od czasów Wańkowicza, przewidywał odzyskanie ziemi wschodniopolskiej (lub jak inni mówili wola: Pomorza Mazowieckiego) i zapisał w swych reportażach jej dzień dzisiejszy. Nie jest to co prawda książka optymistyczna, nasuwa ona niemało trosk o zasady repolonizacji, o przyszłość tego zachorowanego kątka Rzeczypospolitej, o którym wciąż jeszcze wiemy najmniej, który wola o ludzi i ich pionierskie czyny. Uczciwość pisarstwa Sulima sprawiła jednak, że wszelkie omówione tu problemy i nagromadzone fakty, choćby wydawały ich być pesymistyczny, służą jedynie wypracowaniu programu uzdrowienia stosunków na tym obszarze, przynosząc początek najlepszy, jakim jest doskonała diagnoza. Gołubiew jest autorem pięknej powieści. Stosunek do jego powieści, do niedawna wyłącznie uczuciowy, gdyż stanowiła ona dzieło podziwu godne, zyskuje teraz coraz częściej na ocenie artystycznej.

Również i tu jednak, wbrew nieulicznym głosom, stawiającym wyżej powieść Grabskiego, nagrodzona w roku ubiegłym, powieść Gołubiewa zdobywa należne jej uznanie, sprawiedliwą chwałę. Rzecz Gołubiewa, która w międzyczasie stała się bardzo poczytną wśród najszerszych warstw społeczeństwa, mimo zastrzeżenia wysuwane przez niektórych krytyków, którym nie spodobało się archaizowanie autora, stanowi czołową pozycję belewistyczną powojennej Polski, nie mówiąc już oczywiście o jej stanowisku w grupie utworów o tematyce Ziemi Odzyskanych. Postać Chrobrego, jaką nam przedstawił Gołubiew, niewątpliwie zaciąga w przyszłości na naszej wyobraźni, tworząc w niej takie właśnie wyobrażenia Chrobrego. I to będzie największym sukcesem nagrodzonej książki.

W taki sposób dwa nazwiska wrosły znowu mocno w mapę Ziemi Odzyskanych, która zapełnia się coraz bardziej imponującymi zjawiskami kulturalnymi. Wymownym tego przykładem jest m. in. Wystawa Wrocławska, gdzie sprawy kulturalne Ziemi Odzyskanych zdobyły należny im szacunek organizatorów Wystawy. Wprawdzie kącik literatury wygląda na tej Wystawie szczególnie skromnie; zarzające się oczy sówie, symbol mądrości, nie ogarniają wielu dobrych nazwisk i talentów, które by mogły służyć sprawom Ziemi Odzyskanych, grupa ludzi zaś, powiązana twórczością lub pobytem na Ziemiach Odzyskanych, jest niezwykle szczu-

pla. Tymczasem problematyka tych ziem, atrakcyjna i nowa, wola o twórców. W tym stanie rzeczy każdoroczna nagroda „Odry“ jest wydarzeniem ogromnej miary, gdyż nie tylko rejestruje on w tak zwanych wyróżnieniach wszystkie doskonałe pozycje literackie, a czasem także i naukowe, na temat Ziemi Odzyskanych, ale przede wszystkim odznacza książki, które w zbliżeniu nadają do spraw zachodniego „Pasa Polski“ odegrać mogą i powinny rolę najważniejszą.

Każda specjalna nagroda ma to do siebie, że dla tematu musi czasem poświęcić pewne istotne kryteria oceny n. p. artystyczne. Jeśli jednak chodzi o dotąd nagrodzone utwory w ramach nagrody „Odry“ to przyznać trzeba, że jury nie musiało iść na żadne ustępstwa. Zarówno Osmański, Grabski i Gołubiew dojrzałością artystyczną (wiedzą n. p. u Osmańskiego w odniesieniu do pewnego specjalnego działu twórczości, mianowicie do publicystyki, formą swą zaliczającą autora do literatury artystycznej) zasłużyli na nagrody. Sulima zaś stworzył w swym cyklu doskonały typ reportażu historyczno-literackiego, tym cenniejszego, że poświęconego ziemi najbardziej zapomnianej.

Tegoroczną nagrodę „Odry“ stworzył właściwie głównie Górny Śląsk przy pomocy wojewody wrocławskiego i Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik“. Ma to zasadnicze znaczenie dla oceny środowiska, które jak widzimy jest zdolne do poparcia inicjatywy, w innych ośrodkach

dotąd nieznanego. Nagroda, jak zaznaczyłem, jest największą w Polsce. Ufundowanie takiej nagrody w ośrodku, który dość musiał dotąd wysłuchać narzeków ze względu na zaniechania kulturalne, jest dobrą oznaką przyszłości. „Odra“ przejdzie do Wrocławia, ale zabiera z sobą inicjatywę młodego i prężnego ośrodka, jakim jest Zagłębie Górnosląskie. Spodziewamy się, że Wrocław, ośrodek równie młody, inicjatywę tę oceni w należyty sposób.

W przyszłości zapewne też, jakkolwiek by były losy nagrody „Odry“, rozwinię siemniej współpracy obu śląskich regionów. O współpracy tej wolać o aktywnejsze umysły obu Śląskowi. Przecież ona Górny Śląskowi, bo Wrocław posiada wspaniałe rozbudowany ośrodek uniwersytecki. Przysła się także Dolnemu Śląskowi, bo Górny Śląsk ma liczne doświadczenia w robocie kulturalno-społecznej oraz zespoły ludzkie, które te roboty wykonują w sposób przynoszący niejednokrotnie chlubę regionowi. Nie wiem, czy we Wrocławiu powstała już Wojewódzka Rada Kultury. Jeśli taka powstanie, a wiem, że niektóre pisma wrocławskie zabiegały o powstanie tej instytucji, musi się rozwinąć żywa współpraca przede wszystkim między obiema Radami. Sprawa „Odry“ i jej nagrody zaś jest zapowiedzią szerokiej współpracy i wymiany. Oby nie skończyła się na samej wypowiedzi. To już jednak będzie zależało od ośrodka wrocławskiego.

Wilhelm Szewczyk